



[Emir Imamović Pirke](#)

Šri, 26/08/2020 - 09:45

- 0
- 0
- 0



[Arhiva +](#)

- 
- 
- 



[Emir Imamović Pirke](#)

Šri, 26/08/2020 - 09:45

- 
- 
- 

[Igranje s kostima: Ljubi mrtvog svog](#)



Ono što Ivo Goldstein naziva civiliziranom kulturom sjećanja još je uvijek, a nema naznaka skorih promjena, u defanzivi pred kulturom laži o kratkom i krvavom prošlom stoljeću čije nasljeđe ne traži ništa osim običnog, jednostavnog suočavanja s činjenicama, dovoljno strašnim i bez licitiranja brojem zaklanih, kako u Jasenovcu, tako i drugdje

Foto: hrt.hr

## **Sve i da je u Jasenovcu ubijeno, krajnje uvjetno rečeno, samo osam tisuća ili osamsto trideset ljudi, ne bi logor bio ni manje zloglasan, niti bi o karakteru takozvane i fašističke Nezavisne Države Hrvatske govorio bolje nego se mora i treba. Jasenovac je nastao legalno, tako funkcionirao i u njemu su vršene likvidacije sukladno zakonskim propisima u NDH-a**

Gospodin Slučaj, za razliku od, recimo, Plenkovićevih ministara ili saborskih zastupnika u zemlji koju kosi korona dok u zasjedi čeka recesija, ne miruje. Nije njemu, tom gospodinu, važno ni što je vruće, niti kuka što nije na plaži, s kamenom pod stražnjicom i pogledom usmjerenim ka nigdje.

Potrudio se, dakle, Gospodin Slučaj da iz bogate arhive užasa izvuče jednu staru, a opet aktualnu i važnu priču, onu o ustaškom logoru Jasenovac, storijsku u kojoj se „činjenice“ proizvode kao na traci, užurbanije nego što su Pavelićevi zločinci likvidirali zatočenike.

„Ubijanje, istrebljenje Srba i danas, 2020. godine za veliku većinu Hrvata jeste, nema nikakve sumnje, bogougodno delo i izraz najvišeg patriotizma. Preterujem? Prihvatiću primedbu, ali samo ako mi nađete jednog, ali jednog jedinog Hrvata koji danas u Zagrebu ili bilo gde drugde kritički govori o Jasenovcu, ustaškom logoru u kome je zverskim, satanističkim metodama pobijeno više od 700.000 Srba (podatak iz izveštaja Zemaljske komisije Hrvatske koji su 1945. godine sačinili i potpisali Hrvati). Čak i deklarativno najliberalniji među njima Hrvatima, čak i oni koji se predstavljaju kao nadnacionalni levičari, nikada neće javno osuditi ustaško klanje Srba, i oni će relativizovati istorijsku istinu o Jasenovcu, Gradiški, Jadovnom, Pagu, o monstroznim pokoljima u Glini, Šargovcu, Starom Brodu, da ne govorimo o 'Bljesku', 'Oluji', o masakru na Petrovačkoj cesti, o zverskom ubijanju srpskih staraca u Gruborima...“, napisao je glavni i odgovorni urednik tabloida „Informer“, dnevnog lista koji funkcionira kao istureno odjeljenje službe za odnose s javnošću predsjednika Srbije, Aleksandra Vučića.

Malo kasnije, tek koji dan, „Novosti“ su objavile kako je srbijansko Ministarstvo kulture odbilo otkup knjige „Jasenovac“, hrvatskog povjesničara Ive Goldsteina i to, prema navodima beogradskih medija, na inicijativu tamošnjeg ministra kulture Vladana Vukosavljevića. Spomenuto je djelo, naime, prvo bilo na listi knjiga za koje će država dati novce, a knjižnice im naći mjesta na policama, ali je s istog tog spiska nestalo. Mogući razlog je, kako je kazao Goldstein, u prokletim činjenicama, onima koje se ne podudaraju s nabildanom brojkom žrtava, višestruko uvećanom i uvećavanom i poslije Drugog svjetskog rata i kasnije, zapravo kada god je bilo potrebe da se mrtvima mobiliziraju živi.

„Brojka od 700.000 jasenovačkih žrtava je mit koji sam morao dekonstruirati i pokazati kako je žrtava bilo manje. Međutim, time ni na koji način ne umanjujem jasenovačke strahote, već pokušavam priču izmaknuti iz političke arene i prebaciti je isključivo u jednu civiliziranu kulturu sjećanja. I Hrvatska i Srbija, i druge susjedne zemlje, takvu kulturu trebaju, ali ona nikako da stigne“, izjavio je Goldstein za list „Vreme“.

Ustaše su, prema ozbiljnim, znanstveno potvrđenim nalazima, u Jasenovcu ubile 83.000 (slovima: osamdeset tri tisuće) ljudi, najviše Srba i Židova, te Roma, pa hrvatskih i bosanskohercegovačkih komunista i simpatizera jugoslavenskog pokreta otpora. Velika je to i strašna brojka, užasavajuće velika, no ni ona Jasenovac ne prikazuje u svim dimenzijama njegove i strahote NDH-a.

Sve i da je tamo ubijeno, uvjetno, krajnje uvjetno rečeno, samo osam tisuća ili osamsto trideset ljudi, ne bi logor bio ni manje zloglasan, niti bi o karakteru takozvane i fašističke Nezavisne Države Hrvatske govorio bolje nego se mora i treba. Jasenovac je – i to je važni dio slagalice slike na kojoj je panorama pakla – nastao legalno, tako funkcionirao i u njemu su vršene likvidacije sukladno zakonskim propisima u NDH-a. Nije, drukčije rečeno, nitko tamo otišao zato što je Pavelić tolerirao svoje patološke koljače ili zbog toga što se zamjerio susjedu, visokom časniku kvislinške vojske. Logor je, kao i drugi, nastao planski, tako je popunjavan i tako je pražnjen. Broj ubijenih, pri tome, nije nevažan – nikada nije! – ali nije presudan. Rasni zakoni NDH-a, sve i da su primjenjivani preko neke stvari, a nisu, to nikako, i o toj državi i o njenim simpatizerima iz bilo kojeg doba, s proljeća 1941. ili u sred ljeta 2020., govore sve zbog čega ih vrijedi prezirati.

Nema tog konteksta, jednostavno ne postoji, kojim se može opravdati postojanje logora Jasenovca – i drugih ustaških mučilišta – ali zato ima onih kojima se može objasniti kako nekrofilsko uvećavanje broja stradalih, tako i bulažjenje o nekakvom „trostrukom logoru“ koji je u jednoj od svojih faza, onoj NDH-ovskoj, a prema revizionističkim tumačenjima, bio nešto poput resorta s ograničenom mogućnošću kretanja.

Jugoslavenska historiografija ostavila je dovoljno prostora da se broj žrtava pumpa po potrebi i kao takav, uvećan, postane dio očito još uvijek živahnog narativa o „genocidnom narodu“ koji, eto, nema niti jednog pripadnika spremnog da „u Zagrebu ili bilo gde drugde kritički govori o Jasenovcu, ustaškom logoru u kome je zverskim, satanističkim metodama pobijeno više od 700.000 Srba“, pa „čak i oni koji se predstavljaju kao nadnacionalni levičari, nikada neće javno osuditi ustaško klanje Srba, i oni će relativizovati istorijsku istinu o Jasenovcu, Gradiški, Jadovnom, Pagu, o monstruoznim pokoljima u Glini, Šargovcu, Starom Brodu...“

Iskustvo genocida nad Srbima u NDH-a – provođenog i u Jasenovcu – iskorišteno je, prvo, kao izlika za balvane na cesti od juga prema Zagrebu i tenkove JNA pred Vukovarom, a onda i kao sredstvo izbjegavanja razgovora o uzrocima koji su za posljedicu imali „Bljesak“ i „Oluju“, poslije kojih je došlo i do zločina u Gruboru i Varivodama.

Koliko god da su srpski nacionalisti na kostima logoraša držali već spomenuti, stari, te gradili novi narativ o suvremenoj Republici Hrvatskoj kao nastavku one kvislinške, u jednakoj su mjeri ovdašnji nacional-revizionisti iste te kosti prorjeđivali, pokušavajući od preostalog biološkog materijala kreirati novopolitički okvir za izjednačavanje, kako vole reći, dva totalitarizma, a odmah zatim i za retuširanje NDH-a i istovremeno guranje NOB-a na tamnu stranu civilizacije.

Između ta dva kraja iste krive linije desetljećima pokušavaju preživjeti činjenice koje ne odgovaraju nekrofilima sa obje strane granice: rigidnim nacionalistima koji više nego do živih sunarodnjaka drže do mrtvih, inzistirajući da ih je što više takvih, odnosno onima koji, kao, ne negiraju ustaške zločine – ali ih umanjuju – samo što usput uvećavaju ili potpuno izmišljaju partizanske.

Ono što Ivo Goldstein naziva civiliziranom kulturom sjećanja još je uvijek, a nema naznaka skorih promjena, u defanzivi pred kulturom laži o kratkom i krvavom prošlom stoljeću čije nasljeđe ne traži ništa osim običnog, jednostavnog suočavanja s činjenicama, dovoljno strašnim i bez licitiranja brojem zaklanih, kako u Jasenovcu, tako i drugdje.

*Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru javnog natječaja za poticanje kvalitetnog novinarstva. Dozvoljeno prenošenje uz objavu izvora i imena autora*

## Izbor

[Ante Pavić](#)

**[Marko Vučetić: Šansa postoji, ali mi priliku uvijek prokockamo, tako da će kad ovo završi sve biti gore nego što je sada](#)**

[Goran Borković](#)

**[Tko je sve dobio pare od države? Dosad smo našli Index, Odvjetničko društvo Hanžeković, Željku Markić, Anu Karamarko...](#)**

[Ante Pavić](#)

**[Kako je Trump, gnojeći našu „Lipu“, zagnojio Hrvatsku](#)**

[Goran Borković](#)

**[Lana Barić: Prvi put u životu policiji sam prijavila prijetnje, govor mržnje, diskriminaciju i uznemiravanje](#)**

[Emir Imamović Pirke](#)

**[Nikola Leskovar: Društvo traumatizira više nego bombe](#)**

## Puni profil

**[Jeremy Corbyn/Amerika i Engleska bit će zemlja proleterska](#)**

**[Kako smo došli do toga da je, citiramo, „Matanićev utjecaj beznačajan u odnosu na utjecaj Doris Stanković“?](#)**

[Marin Šarec](#)